

**PROGRAM USUWANIA BARSZCZU SOSNOWSKIEGO
Z TERENU GMINY BARWICE
NA LATA 2024 – 2028**

Spis treści:

Wprowadzenie	3
1. Cel Programu usuwania barszczu Sosnowskiego.....	3
2. Charakterystyka gatunku.....	3
3. Pierwsza pomoc po kontakcie z barszczem Sosnowskiego.....	4
4. Metody zwalczania.....	4
5. Skupiska barszczu Sosnowskiego na terenie gminy Barwice.	6
6. Działania mające na celu doprowadzenie do likwidacji barszczu Sosnowskiego z terenu gminy Barwice	8
7. Zasady finansowania działań wynikających z realizacji Programu usuwania barszczu Sosnowskiego z terenu gminy Barwice.....	9
8. Okres realizacji Programu.....	9
9. Harmonogram realizacji Programu.....	9
10. Wskaźniki monitorowania Programu.	10
11. Wybrane metody i harmonogram usuwania barszczu Sosnowskiego z terenu gminy Barwice	10
12. Zadania podmiotu wykonującego prace związane z bezpośrednim zwalczaniem rośliny barszcz Sosnowskiego.	11
Wnioski	11
Przepisy prawa	11
Spis tabel:	11

Wprowadzenie

Inwazyjne gatunki obce (IGO) są to rośliny, zwierzęta oraz patogeny i inne organizmy, które nie są rodzime dla ekosystemów i mogą powodować szkody w środowisku lub gospodarce, lub też negatywnie oddziaływać na zdrowie człowieka. IGO bez wątpienia oddziałuje negatywnie na różnorodność biologiczną. Wpływa między innymi na zmniejszenie populacji oraz eliminowanie gatunków rodzimych, poprzez konkurencję pokarmową, drapieżnictwo lub przekazywanie patogenów oraz zakłócanie funkcjonowania ekosystemów. Inwazyjne rośliny to gatunki, które zadomowiły się na nowym terenie, są ekspansywne i szybko się rozmnażają. Mają one zdolności do rozprzestrzeniania się na duże odległości od siedlisk macierzystych i w krótkim czasie zajmują rozległe tereny. Cechą charakterystyczną tego gatunku jest m.in. liczebność nasion, wczesny i długi okres wegetacji, konkurencja w stosunku do roślin rodzimych, różnorodne sposoby rozsiewania nasion umożliwiające przemieszczanie na duże odległości, duże rozmiary roślin, duże zdolności regeneracji korzeni czy kłączy, wieloletnia trwałość nasion, małe wymagania osobnicze, brak naturalnych wrogów w środowisku, zarówno ze strony innych roślin, jak i zwierząt, oraz brak naturalnych szkodników.

Problem IGO stale narasta, głównie z powodu rozwoju globalnego handlu, transportu i turystyki, co może ułatwiać wprowadzanie i rozprzestrzenianie się gatunków obcych w środowisku.

1. Cel Programu usuwania barszczu Sosnowskiego.

Głównym założeniem Programu usuwania barszczu Sosnowskiego z terenu Gminy Barwice na lata 2024 –2028, jest skuteczne usunięcie istniejących stanowisk barszczu Sosnowskiego na terenie gminy oraz ograniczenie rozprzestrzeniania się tego gatunku na nowe tereny. Gmina Barwice zamierza realizować działania w celu zminimalizowania ryzyka narażenia swoich mieszkańców na utratę zdrowia. Narzędziem, którym zamierza się posłużyć do osiągnięcia celu jest zwalczanie roślin oraz edukacja, a zarazem uświadamianie społeczeństwa o szkodliwości barszczu oraz skutkach ewentualnej styczności z tą rośliną. Zgodnie z art.7 ust.1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1465 z późn. zm.) – zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty, obejmujących m.in. sprawy z zakresu ochrony środowiska i przyrody, należy do zadań własnych gminy. Należy mieć na uwadze fakt, iż niekontrolowane rozprzestrzenienie się barszczu Sosnowskiego stanowi realne zagrożenie dla zdrowia mieszkańców i powoduje degradację środowiska naturalnego. Założeniem niniejszego programu jest również określenie metod sukcesywnego i skutecznego zwalczania barszczu Sosnowskiego, który będzie procesem wieloletnim.

2. Charakterystyka gatunku.

Barszcz Sosnowskiego zwany inaczej barszczem kaukaskim, jest jedną z największych roślin zielnych na świecie. Dorasta do wysokości 4 m przy średnicy łodygi do 10 cm. Łodyga jest pusta w środku, podłużnie bruzdowana. Liście są pierzastodzielne o zmiennych kształtach, ułożone są skrętolegle. Kwiatostany to baldachy o średnicy powyżej 0,5 metra, złożone z kilkudziesięciu baldaszków. Owoce przyjmują postać jajowatą. Jego liście są nieparzystopierzaste, złożone z 11–13 podłużnych listków. Jest rośliną dwupienną z kwiatami zebranymi na końcach pędów w stożkowate wiechy. Kwitnie od czerwca do lipca. Owoce są drobnymi owłosionymi pestkowcami, zebranymi w amarantowe kwiatostany.

Barszcz Sosnowskiego jest rośliną silnie zachwaszczającą teren. Ponadto włoski na liściach i łodygach wydzielają substancję parzącą. Roztarte liście lub łodyga mają charakterystyczny zapach kumaryny. Parzące działanie tego związku nasila się podczas słonecznej pogody i wysokiej temperatury oraz dużej wilgotności powietrza. Kontakt z tymi roślinami powoduje zapalenie skóry, powstawanie pęcherzy, niegojące się rany i długo niezanikające blizny oraz zapalenie spojówek. Działanie to jest szczególnie niebezpieczne dla alergików i dzieci. Ta negatywna cecha barszczu Sosnowskiego spowodowała konieczność intensywnego zwalczania tego chwastu.

3. Pierwsza pomoc po kontakcie z barszczem Sosnowskiego.

Ze względu na szczególnie niebezpieczny charakter, wysoką toksyczność barszczu Sosnowskiego, wszystkie osoby biorące udział w zwalczaniu tej rośliny bez względu na stosowaną metodę i wykonywaną pracę, muszą być dokładnie poinformowane o szkodliwości, toksycznych i parzących właściwościach tej rośliny. Osoby powinny być wyposażone w odpowiednie ubrania ochronne, konieczne jest zakładanie kombinezonów, rękawic i okularów ochronnych.

W przypadku bezpośredniego kontaktu z barszczem, należy szybko i bardzo dokładnie obmyć ciało zimną wodą z mydłem tak, aby usunąć z powierzchni skóry soki rośliny. Przynajmniej przez 48 godzin unikać ekspozycji podrażnionych miejsc na światło słoneczne, nawet jeśli nie występują żadne niepokojące objawy. Natomiast w przypadku kontaktu soku roślin z oczami przemyć je dokładnie wodą i chronić przed światłem (nosić okulary z filtrem UV). Osobom mającym kontakt z rośliną zaleca się wizytę u lekarza dermatologa.

4. Metody zwalczania.

Zgodnie z wytycznymi Instytutu Ochrony Roślin – Państwowego Instytutu Badawczego w Poznaniu, wyróżnia się fizyczne i chemiczne metody zwalczania barszczu Sosnowskiego. Okres prowadzenia zabiegów na walkę z barszczem Sosnowskiego planuje się na minimum 3 – 4 lata, aby wyeliminować partie roślin wschodzących, roślin pominiętych w kolejnych zabiegach, jak również i takich, które zostały osłabione, ale ciągle odrastają.

Zabiegi powinno się wykonywać w trzech zasadniczych terminach:

- wiosennym – do połowy maja na siewki (do fazy rozety),
- wczesnoletnim – czerwiec w okresie wytwarzania pędów kwiatowych oraz do początku kwitnienia;
- późnoletnim – koniec sierpnia i we wrześniu gdy nowe pokolenie roślin osiągnie 15-35 cm wysokości i na osobniki wieloletnie, gdy rośliny zaczynają gromadzić substancje pokarmowe w korzeniach.

1) Zwalczanie fizyczne obejmuje:

- a) **orkę** - orka głęboka (24 cm) może w znaczący sposób zredukować procent kiełkujących nasion. Jest to metoda pracochłonna, ale bardzo efektywna, może być stosowana w przypadku występowania pojedynczych roślin albo mało liczebnych stanowisk. Orka jest nieskuteczna w przypadku dużych obszarów ze względu, na potrzebę dokładnego usunięcia korzeni, aby roślina nie przyjęła się od nowa.

- b) **koszenie** - koszenie jest to metoda stosowana na większych areałach. Ze względu na fakt szybkiego odrastania rośliny, aby nie dopuścić do zmagazynowania w korzeniach i liściach składników potrzebnych do zakwitnięcia i wydania nasion, koszenie musi być powtarzane 3 – 4 razy w trakcie sezonu wegetacyjnego. Częste koszenie osłabia roślinę, lecz jej nie likwiduje ponieważ pędy rośliny, które na przyszły rok odrosną znajdują się około 3 do 4 cm pod powierzchnią ziemi.
- c) **ścinanie roślin kwitnących przed zawiązaniem nasion**- ścinanie kwitnących roślin przed zawiązaniem nasion zapobiega wytworzeniu nowych nasion. Zabieg powinien być stosowany przez kilka lat. Skuteczność stosowania metody polegającej na usuwaniu baldachów zależy od czasu usuwania. Przedwczesne usuwanie powoduje regenerację rośliny i wytworzenie nowego kwiatostanu. Późny zabieg „ogławiania” skutkuje osypywaniem się dojrzałych nasion do gleby. Ścięte baldachy należy zebrać i zniszczyć.
- d) **zawiązywanie baldachów w worki plastikowe oraz zmiana warunków glebowych** - zawiązywanie baldachów w worki plastikowe oraz zmiana warunków glebowych uniemożliwia rozsiewanie się nasion; zebrane w plastikowe worki nasiona należy spalić, obszar na którym rósł barszcz poddaje się procesowi wapnowania; metoda polega na ograniczeniu wysiewu nasion do gleby oraz zmianie warunków glebowych na niekorzystne dla rośliny.
- e) **karczowanie roślin** - zabieg polega na usunięciu wierzchniej warstwy gleby na obszarach, gdzie roślina występuje w największym zagęszczeniu, przywiezieniu na to miejsce nowej ziemi, wykonaniu głębokiej orki i wapnowaniu gleby. Metoda karczowania jest metodą skuteczną, już po pierwszym roku jej stosowania stwierdzono znaczące ograniczenie ilości roślin barszczu Sosnowskiego. W roku następnym, w miejscach, gdzie dokonano wymiany powierzchniowej warstwy ziemi nie stwierdzono okazów barszczu lub pojawiły się tylko pojedyncze osobniki.

Według ekspertów, poza podcinaniem korzeni żadna z ww. metod nie daje efektu całkowitego zniszczenia rośliny. Efekt usunięcia rośliny można uzyskać dopiero w ciągu kilku sezonów wegetacyjnych, stosując 2–3 zabiegi rocznie. Korzenie należy podcinać lub wykopywać dwukrotnie: wczesną wiosną i w połowie lata, przy czym ze względu na łatwość odrastania z szyi korzeniowej rośliny, zaleca się ich podcinanie co najmniej 10 cm poniżej powierzchni gleby. Stosowanie metod mechanicznych jest wskazane na niewielkich obszarach, w miejscach, w których nie można użyć oprysków tj. na obszarach ochrony przyrody, w pobliżu ujęć wody pitnej i obszarów zamieszkałych.

2) Zwalczanie chemiczne

Wyniki prowadzonych w kraju i za granicą doświadczeń wskazują na dużą przydatność w zwalczaniu barszczu herbicydów zawierających glifosat, który może być stosowany nawet w pobliżu zbiorników wodnych i jest jedyną substancją oficjalnie zarejestrowaną, przeznaczoną do zwalczania barszczu w Europie. Na wykazie środków ochrony roślin dopuszczonych do obrotu zezwoleniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, zamieszczonym na stronie www.bip.minrol.gov.pl znajdują się środki zawierające glifosat, np. AgrogfarmGlyfosat 360 SL,

Avans Premiun 360 SL, Glyfos 360SL, Klinik 360 SL, Kosmik 360 SL, Roundap 360 SL I Taifun 360 SL. Są to preparaty dolistne o działaniu systemicznym. Pobierane przez zielone części rośliny: liście, zielone pędy i niezdrewniałą korę, przemieszczają się po całej roślinie docierają do jej części podziemnej (korzenia, rozłogów) powodując ich zamieranie. Pierwsze objawy działania środków (żółknięcie i więdnienie) są widoczne po upływie 7 – 10 dni od zabiegu. Całkowite zamieranie rośliny następuje po około 3 tygodniach. Wysoka temperatura i wilgotność powietrza oraz silne nasłonecznienie przyspieszają działanie preparatów. Herbicydy nie zalegają w glebie i ulegają rozkładowi przez mikroorganizmy glebowe.

Oprysków należy dokonywać w dni bezwietrzne i takie, w których nie przewiduje się występowania opadów atmosferycznych. W czasie opryskiwania nie dopuszczać do rozwiewania cieczy na sąsiednie pola. Zasady stosowania środków ochrony roślin określa ustawa z dnia 8 marca 2013 r. o środkach ochrony roślin (t.j. Dz. U. z 2024 .poz. 630). Środki ochrony roślin należy stosować w taki sposób, aby nie stwarzać zagrożenia dla zdrowia ludzi, zwierząt oraz dla środowiska, w tym przeciwdziałać zniesieniu środków ochrony roślin na obszary i obiekty niebędące celem zabiegu. Środki ochrony roślin powinny być stosowane z uwzględnieniem okresu, w którym na obszarze objętym zabiegiem będą przebywali ludzie.

3) Metoda termiczna

Metoda termiczna prowadzona za pomocą wody o temperaturze ok. 98 stopni Celsjusza wstrzykiwanej w korzenie barszczu. Stosowana na małych, średnich i wielkich roślinach przed, w trakcie i po kwitnieniu, trzykrotnie na każdej roślinie. Metoda powinna być stosowana przez kilka lat aż do wyczerpania nasion w gruncie i obumarcia systemu korzeniowego.

5. Skupiska barszczu Sosnowskiego na terenie gminy Barwice.

Na terenie Gminy Barwice występowanie barszczu Sosnowskiego ustalono na podstawie danych, informacji przekazanych przez mieszkańców gminy i właścicieli gruntów zajętych przez barszcz oraz oględzin dokonanych przez pracowników Urzędu Miejskiego w Barwicach. Lokalizację występowania barszczu Sosnowskiego zawiera zamieszczona niżej tabela.

Tabela nr 1: Lokalizacje barszczu Sosnowskiego na terenie gminy Barwice.

Lp.	Nr działki/ obręb	Lokalizacja
1.	59/2, obręb Ostropole, gmina Barwice, powiat szczecinecki	pas drogowy przy DW 172
2.	63 obręb Stary Grabiąż, gmina Barwice, powiat szczecinecki	pas drogowy N:53°43' 39.37" E: 16° 22' 57.74" N:53°43' 39.43" E:16° 22' 56.98"
3.	97/5 obręb Stary Grabiąż, gmina Barwice, powiat szczecinecki	N: 53 43'35.04" E: 16 23' 1.54"
4.	62/3 obręb Stary Grabiąż, gmina Barwice, powiat szczecinecki	N:53° 43' 40.85" E:16 22' 53.76"

5.	94 obręb Stary Grabiąż, gmina Barwice, powiat szczecinecki	pas drogowy N:53°43' 25.83" E:16°23' 0.34"
6.	98 obręb Stary Grabiąż, gmina Barwice, powiat szczecinecki	pas drogowy N:53°43' 26.54" E:16°23' 1,43"
7.	242/18 obręb Śmilcz, gmina Barwice, powiat szczecinecki	zakrzaczenia wzdłuż cieku wodnego N:53°44' 47.33" E:16°23' 23.52 X:656689.49 Y:327938.68
8.	242/19 obręb Śmilcz, gmina Barwice, powiat szczecinecki	N:53°44' 45.82" E:16°23' 13.71" X:656649.65 Y:327757.43
9.	465/13, obręb Stary Chwalim, gmina Barwice, powiat szczecinecki	przy boisku w m. Górki
10.	459/10, obręb Stary Chwalim, gmina Barwice, powiat szczecinecki	N:53° 45' 11.38" E:16° 23' 32.14"
11.	464/13, obręb Stary Chwalim, gmina Barwice, powiat szczecinecki	N: 53 45' 10.44" E: 16 23' 21.72"
12.	513 obręb Stary Chwalim, gmina Barwice, powiat szczecinecki	pas przy ścieżce rowerowej
13.	465/3 obręb Stary Chwalim, gmina Barwice, powiat szczecinecki	pas przy parkingu PWiK N: 53 45' 21.49" E: 16 22' 3.34"
14.	465/18 obręb Stary Chwalim, gmina Barwice, powiat szczecinecki	na terenie oczyszczalni ścieków w m. Żytnik
15.	18/26 obręb Gwiazdowo, gmina Barwice, powiat szczecinecki	pas przy boisku w m. Gwiazdowo N: 53 41' 19.43" E: 16 17' 38.37"
16.	15/3 obręb Gwiazdowo, gmina Barwice, powiat szczecinecki	brak szczegółowych danych
17.	187 obręb Gwiazdowo, gmina Barwice, powiat szczecinecki	wzdłuż pasa drogowego Od: N:53°41' 9.45" E:16°17' 24.72" Do: N:53° 41' 50.19" E:16° 17' 42.09"
18.	42 obręb Chłopowo, gmina Barwice, powiat szczecinecki	brak szczegółowych danych
19.	43 obręb Chłopowo, gmina Barwice, powiat szczecinecki	brak szczegółowych danych
20.	44 obręb Chłopowo, gmina Barwice, powiat szczecinecki	brak szczegółowych danych
21.	46 obręb Chłopowo, gmina Barwice, powiat szczecinecki	brak szczegółowych danych

22.	115 obręb Chłopowo, gmina Barwice, powiat szczecinecki	przy drodze gminnej wzdłuż działki nr 44 obręb Chłopowo N:53° 40' 58.37" E:16° 16' 6.35" X:649919.38 Y:319663.53
23.	116 obręb Chłopowo, gmina Barwice, powiat szczecinecki	przy drodze powiatowej wzdłuż działki nr 46 obręb Chłopowo

Barszcz Sosnowskiego w gminie Barwice zajmuje głównie tereny niezabudowane, rowy przydrożne w pasach dróg powiatowych i wojewódzkich oraz gminnych, nieużytki, grunty rolne i leśne. Szczegółne zagrożenie stwarza masowo rosnący barszcz na gruntach w sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej, co ma miejsce w szczególności w m. Stary Grabiąż, Górki i Gwiazdowo. Rozwinięta infrastruktura drogowa znacznie zwiększa możliwość rozprzestrzenienia się tej niebezpiecznej rośliny.

6. Działania mające na celu doprowadzenie do likwidacji barszczu Sosnowskiego z terenu gminy Barwice

1) Wykonane działania:

- a) akcje informacyjne o szkodliwości i obowiązku usuwania barszczu Sosnowskiego; ustalenie terenów zajętych przez barszcz Sosnowskiego (inwentaryzacja);
- b) skierowanie pism do właścicieli nieruchomości porośniętych przez szkodliwą roślinę zawierających prośbę o podjęcie natychmiastowych działań mających na celu rozwiązanie problemu całkowitej likwidacji stanowisk barszczu Sosnowskiego;
- c) wykonanie zabiegów usuwania barszczu Sosnowskiego na gruntach stanowiących własność gminy Barwice sposobem gospodarczym.

2) Działania planowane :

- a) opracowanie Programu usuwania barszczu Sosnowskiego z terenu gminy Barwice na lata 2024 -2028;
- b) ustalenie terenów zajętych przez barszcz Sosnowskiego (inwentaryzacja), zbieranie danych od mieszkańców na temat nowych miejsc występowania barszczu;
- c) sporządzenie zbiorczej informacji dotyczącej lokalizacji i powierzchni obszarów zajmowanych przez barszcz Sosnowskiego;
- d) podjęcie działań mających na celu pozyskanie środków na sfinansowanie akcji usuwania barszczu Sosnowskiego z obszaru gminy Barwice;
- e) wskazanie – wyłonienie podmiotu odpowiedzialnego za bezpośrednie zwalczanie barszczu Sosnowskiego w przypadku pozyskania przez gminę Barwice dofinansowania na realizację zadania w zakresie usuwania barszczu Sosnowskiego;
- f) prowadzenie akcji usuwania barszczu Sosnowskiego z gruntów stanowiących własność gminy;
- g) kontrola realizacji obowiązku usuwania barszczu Sosnowskiego przez właścicieli nieruchomości w gminie Barwice;
- h) informowanie mieszkańców gminy, o sposobie realizacji Programu usuwania barszczu Sosnowskiego z terenu gminy.

7. Zasady finansowania działań wynikających z realizacji Programu usuwania barszczu Sosnowskiego z terenu gminy Barwice.

Poziom wiedzy o szkodliwości barszczu Sosnowskiego i konieczności usuwania tej niebezpiecznej rośliny jest stosunkowo duży. Brak pełnej realizacji obowiązku usuwania barszczu nie wynika zatem z nieświadomości lub złej woli, lecz główną rolę odgrywa tu aspekt finansowy i trudna sytuacją materialną właścicieli gruntów. Ważną rolę stanowi również brak możliwości technicznych. Gmina Barwice podejmie działania mające na celu pozyskanie środków finansowych na realizację zadania z zakresu usuwania barszczu Sosnowskiego ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie.

W przypadku uzyskania przez gminę Barwice dotacji na dofinansowanie zadania usuwania barszczu Sosnowskiego:

- 1) 75% kosztów kwalifikowanych zostanie pokryte przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska w Szczecinie;
- 2) 25% kosztów kwalifikowanych zostanie pokryte przez gminę Barwice lub właścicieli nieruchomości, na których znajduje się barszcz Sosnowskiego na podstawie zawartego porozumienia.

W przypadku nie uzyskania przez gminę Barwice dotacji na dofinansowanie zadania usuwania barszczu Sosnowskiego właściciele terenów zajętych przez barszcz Sosnowskiego zobowiązani są do finansowania kosztów usuwania barszczu Sosnowskiego ze środków własnych.

8. Okres realizacji Programu

Właściciele położonych na terenie gminy Barwice gruntów zajętych przez barszcz, podejmują działania mające na celu usunięcie tej rośliny jednakże, działania te są mało skuteczne. Ze względu na potrzebę zapewnienia skuteczności prowadzonych działań ustala się okres realizacji działań objętych niniejszym Programem do 2028 r.

9. Harmonogram realizacji Programu

Tabela nr 2. : Harmonogram realizacji Programu usuwania barszczu Sosnowskiego z terenu gminy Barwice na lata 2024-2028

L.p.	Zadanie	Termin realizacji
1.	Opracowanie Programu usuwania barszczu Sosnowskiego z terenu gminy Barwice na lata 2024 – 2028	2024
2.	Działania edukacyjne	2024-2028
3.	Działania mające na celu pozyskanie środków finansowych na dofinansowanie realizacji Programu	2024-2028

4.	Wykonywanie zabiegów usuwania barszczu	
5.	Kontrola realizacji zabiegów usuwania barszczu Sosnowskiego	2024-2028
6.	Informacja o realizacji Programu	corocznie
7.	Aktualizacja Programu w razie potrzeby, w latach 2024 - 2028	w razie potrzeby
8.	Analiza potrzeby kontynuacji Programu	2028

10. Wskaźniki monitorowania Programu.

Tabela nr 3. : Określenie wskaźników monitoringu niniejszego Programu.

L.p.	Wskaźnik monitoringu	Jednostka miary
1.	Powierzchnia gruntów objętych zabiegami usuwania barszczu Sosnowskiego w danym roku w stosunku do powierzchni zinwentaryzowanej	%
2.	Udokumentowane nakłady poniesione na wykonanie zabiegów usuwania barszczu Sosnowskiego	zł
3.	Powierzchnia gruntów z których barszcz został całkowicie usunięty	m2

Zakłada się, że przyjęcie niniejszego Programu spowoduje podjęcie zabiegów usuwania barszczu na wszystkich znajdujących się na terenie gminy Barwice gruntach, zajętych przez tę roślinę, niezależnie od źródła finansowania kosztów zabiegów.

11. Wybrane metody i harmonogram usuwania barszczu Sosnowskiego z terenu gminy Barwice

Lokalizacja skupisk barszczu w sąsiedztwie miejsc zamieszkania, dróg i cieków wodnych, różnorodność rodzajów i ukształtowania terenów zajętych przez tę roślinę powoduje konieczność wdrożenia metod intensywnych, zapewniających jak najszybszą, całkowitą likwidację barszczu Sosnowskiego na terenie gminy Barwice.

Najwłaściwszą metodą usuwania barszczu Sosnowskiego na terenie gminy Barwice jest metoda mieszana, tj. zastosowanie metody fizycznej i chemicznej. Zastosowana zatem zostanie orka lub koszenie oraz usuwanie chemiczne z wykorzystaniem przeznaczonych do tego preparatów. Zabiegi planuje się na okres 4 lat.

Zabiegi będą wykonywane w trzech zasadniczych terminach:

- a) wiosennym – do połowy maja,
- b) wczesnoletnim – czerwiec oraz do początku kwitnienia,
- c) późnoletnim – koniec sierpnia i we wrześniu.

W latach 2024-2028 planuje się wykonywanie 3 - 4 zabiegów usuwania barszczu.

12. Zadania podmiotu wykonującego prace związane z bezpośrednim zwalczaniem rośliny barszcz Sosnowskiego.

Zadania podmiotu zwalczającego roślinę barszcz Sosnowskiego:

- 1) udział w szkoleniach/ lub posiadanie doświadczenia, w zakresie bezpiecznego zwalczania barszczu Sosnowskiego (zasady BHP stosowane przy opryskiwaniu środkiem chemicznym, kontakt z rośliną, terminy wykonywania oprysków, wycinania itp.);
- 2) bezpośrednie zwalczanie rośliny poprzez przeprowadzanie zabiegów agrotechnicznych oraz oznaczenie terenu przeprowadzanych działań taśmą ostrzegawczą i poprzez umieszczanie tablicy informacyjnej;
- 3) prowadzenie stałej obserwacji terenu w celu wykrycia dalszego rozwoju rośliny;
- 4) udział w kontroli wykonania zabiegów.

Wnioski

Barszcz Sosnowskiego objęty jest prawnym zakazem hodowli, rozmnażania i sprzedaży na terenie Polski. Powierzchnia zajmowana przez tę roślinę systematycznie się jednak zwiększa. Zwalczanie barszczu jest konieczne, ponieważ brak zabiegów niszczących powoduje systematyczny wzrost zajmowanej powierzchni. Walka z rośliną jest trudna ze względu na jej wysoki współczynnik rozmnażania, odporność na wiele herbicydów oraz konieczność wielokrotnego powtarzania zabiegów niszczących.

Podstawą sukcesu w walce jest kompleksowość działań. Istnieje wiele metod zwalczania barszczu, jednak wysoka szkodliwość tych metod i samej rośliny powoduje konieczność wykonywania tych prac przez wyspecjalizowane i uprawnione w tym zakresie osoby, co pozwoli wyeliminować zagrożenie wynikające z nieprawidłowego ich prowadzenia. Obserwujemy stałą potrzebę prowadzenia akcji uświadamiającej zagrożenie, popularyzującej instrukcje, przepisy i zakazy dotyczące postępowania z barszczem Sosnowskiego. Droga do całkowitego zwalczania barszczu Sosnowskiego jest długa, ale konsekwencja w działaniu i poczucie współodpowiedzialności za zdrowie ludzi i środowisko daje szansę uporania się z tym problemem.

Przepisy prawa

1. Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 82);
2. Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1478 z późn. zm.);
3. Ustawa z dnia 8 marca 2013 r. o środkach ochrony roślin (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 630);
4. Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 399 z późn. zm.);
5. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1465 z późn. zm.).

Spis tabel:

1. Tabela nr 1: Lokalizacje barszczu Sosnowskiego na terenie gminy Barwice.....6
2. Tabela nr 2.: Harmonogram realizacji Programu usuwania barszczu Sosnowskiego z terenu gminy Barwice na lata 2024-2028..... 9
3. Tabela nr 3. : Określenie wskaźników monitoringu niniejszego Programu.....10